

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

H.Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

IZVJEŠĆE

O FINACIJSKOJ REVIZIJI INSTITUTA ZA NESTALE OSOBE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2013. GODINU

Broj: 01/02/03-08-16-1-490/14

Sarajevo, lipanj 2014. godine

KAZALO

I	MIŠLJENJE REVIZORA	2
II	IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	4
1.	Uvod	4
2.	Postupanje po ranijim preporukama	4
3.	Sustav internih kontrola	5
4.	Proračun	6
5.	Planiranje i izvješćivanje o radu	7
6.	Pregled rashoda proračuna	8
6.1	Tekući izdaci	8
6.2.	Kapitalni izdaci	10
6.3.	Kapitalni grantovi.....	10
7.	Bilanca stanja	11
8.	Javne nabave	11
9.	Korespondencija	13
III	PRIVITAK.....	14
	FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA	14
	Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu	
	Bilanca stanja na 31.12.2013. godine	
	Izjava o odgovornostima rukovodstva	

I MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća (bilance stanja, pregleda prihoda, primitaka i financiranja, pregleda rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama, posebnih podataka o plaćama i broju uposlenih, pregleda dinamike upošljavanja, pregleda stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregleda kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio) u **Institutu za nestale osobe Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Institut) za godinu koja se završava 31. prosinca 2013. godine.

Pored finansijskih izvješća, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Instituta sa odgovarajućim zakonima i propisima koji imaju utjecaja na finansijska izvješća za 2013. godinu.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Instituta je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonom o financiranju institucija BiH, Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za tekuću fiskalnu godinu, Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Instituta je odgovorno za poslovanje sukladno odgovarajućim zakonima i propisima i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih proračunom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima temeljem revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i primjenljivim Okvirom Međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je utemeljen na prosudbi revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonima i propisima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene koje su određene zakonom i propisom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima i propisima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijska izvješća Instituta prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza, prihoda i rashoda na 31.12.2013. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završila na navedeni datum u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja.

Aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima Instituta u tijeku 2013. godine bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonima i propisima.

Isticanje predmeta

Ne izražavajući rezervu na dano mišljenje, skrećemo pozornost na:

- točku 3. Izvješća, dio koji se odnosi na mandat Upravnog odbora, Kolegija direktora i Nadzornog odbora;
- točku 6.3. Izvješća, dio koji se odnosi na Kapitalne grantove - Troškovi ekshumacija nestalih osoba;
- točku 8. Izvješća koja opisuje nedovoljno efikasan sustav javnih nabava.

Sarajevo, 25.06.2014. godine

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego

**ZAMJENIK
GLAVNOG
REVIZORA**

Dževad Nekić

**ZAMJENICA
GLAVNOG
REVIZORA**

Božana Trninić

II IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. Uvod

Institut je pravna osoba koja je registrirana kao institucija Bosne i Hercegovine na koju su, u suglasnosti s odredbama Zakona o nestalim osobama¹, prenesena upravna ovlaštenja za obavljanje poslova u vezi s procesom traženja nestalih osoba i izdavanja odgovarajućih isprava.

Vijeće ministara BiH i Međunarodna komisija za nestale osobe (ICMP) potpisali su, krajem 2005. godine, Sporazum o preuzimanju uloge suosnivača za Institut za nestale osobe Bosne i Hercegovine² (u daljnjem tekstu: Sporazum). U cilju razrješenja sudbine nestalih osoba u/i z Bosne i Hercegovine, koje su nestale u razdoblju od 30.04.1991. do 14.02.1996. godine, potpisnici Sporazuma definirali su da je Institut nadležan da:

- prikuplja, obrađuje i sistematizira informacije o nestalim osobama, o pojedinačnim i masovnim grobnicama;
- uspostavlja centralnu i jedinstvenu bazu podataka o nestalim osobama, evidentira i izvještava obitelji nestalih uključujući i izdavanje potvrda o nestanku i identitetu žrtava, usuglašeno s Zakonom o nestalim osobama;
- pronalazi, provjerava i obilježava lokalitete masovnih i pojedinačnih grobnica;
- učestvuje u iskopavanjima i ekshumacijama iz masovnih i pojedinačnih grobnica;
- učestvuje u asanaciji terena, autopsijama, antropološkim obradama, identifikacijama, uviđajima na licu mjesta i drugim radnjama i postupcima koji se odnose na nestale osobe;
- surađuje s nadležnim organima vlasti, uključujući organe pravosuđa, drugim organizacijama i Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (ICTY);
- surađuje s međunarodnim i domaćim organizacijama i institucijama koje se bave pitanjima nestalih osoba, posebno s Međunarodnim komitetom Crvenog križa i Društvom Crvenog križa BiH u suglasnosti s njihovim mandatom;
- podržava obitelji nestalih osoba i njihova udruženja, uključujući i projekte koje predloži Savjetodavni odbor;
- provodi istraživanja i druge projekte u vezi s nestalim osobama;
- organizira i pruža obuku u odgovarajućim stručnim oblastima;
- čuva posmrtnu ostatke do njihove konačne predaje obiteljima ili ukopa;
- pruža pomoć obiteljima nestalih osoba pri sahranama njihovih srodnika;
- osigurava sredstva iz proračuna i donacija;
- surađuje s nadležnim institucijama Republike Hrvatske i Državne zajednice Srbije i Crne Gore i drugim državama, u suglasnosti s važećim zakonima Bosne i Hercegovine i međunarodnim sporazumima;
- pruža raspoložive podatke nadležnim organima i institucijama u suglasnosti s važećim zakonima i propisima;
- obavještava javnost o rezultatima istraživanja i utvrđenim činjenicama;
- širi svijest o humanoj dimenziji tragedije nestalih osoba i njihovih obitelji i
- provodi sve druge aktivnosti u vezi s traženjem i identifikacijom nestalih osoba.

Institut ima svojstvo pravne osobe sa sjedištem u Sarajevu.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je reviziju Instituta za 2012. godinu i izrazio pozitivno mišljenje s isticanjem predmeta. Osnova izražavanja ovakvog mišljenja odnosi se na

¹ Službeni glasnik BiH, broj 50/04

² Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori, broj 13/05

nepostojanje plana djelovanja borbe protiv korupcije i strateškog planiranja te nedostatke vezano za funkcioniranje sustava javnih nabava. U Izvješću o reviziji za 2012. godinu dane su preporuke kojima se sugerira poduzimanje određenih aktivnosti na unaprijeđenju poslovanja i otklanjanju nedostataka u daljnjem poslovanju. Uvidom u poduzete aktivnosti te osvrtnom na realizaciju danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

- **Realizirane preporuke:**

Institut je u 2013. godini usvojio Pravilnik o prevenciji i borbi protiv korupcije.

- **Nerealizirane preporuke:**

Institut nije poduzeo aktivnosti vezane za strateško planiranje institucije. Još uvijek nije riješeno pitanje imenovanja članova Upravnog odbora, Nadzornog odbora i Kolegija direktora³. Sustav internih kontrola vezano za troškove ekshumacija, nije unaprijeđen u odnosu na prethodnu godinu. Ponovo su uočeni nedostaci sustava javnih nabava.

3. Sustav internih kontrola

Institut je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usuglašenost poslovanja sa zakonima i propisima. Kontrolno okruženje čini osnovu sustava internih kontrola i podrazumijeva rukovođenje i stil upravljanja, organizacijsku strukturu i kompetentnosti i politike ljudskih resursa.

U nedostatku jedinstvenih pravila i standarda potrošnje na razini institucija BiH, Institut je internim aktima odredio pravila za korištenje i ograničenja određenih kategorija troškova. Uočeni nedostaci sustava internih kontrola odnose se na praćenje realizacije proračuna, sustav javnih nabava te praćenje realizacije zaključenih ugovora.

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH⁴ i Odluci o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH⁵, unutarnju reviziju u Institutu bi trebalo obavljati Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH. U tekućoj godini nisu provedene aktivnosti vezane za unutarnju reviziju.

- **Rukovođenje, organizacija i ljudski resursi**

Organi upravljanja, rukovođenja i nadzora u Institutu su: Upravni odbor, Kolegij direktora i Nadzorni odbor. Radi ostvarivanja interesa članova obitelji nestalih osoba, u okviru Instituta je formiran Savjetodavni odbor.

Upravni odbor ima šest članova koji se imenuju na razdoblje od četiri godine i ne mogu biti ponovno imenovani. Upravni odbor je nadležan za: donošenje Statuta Instituta; imenovanje i razrješenje članova Kolegija direktora; donošenje godišnjeg programa rada; donošenje Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i drugih općih akata; usmjeravanje, kontrolu i ocjenjivanje rada članova Kolegija direktora i dr. poslove sukladno Zakonu.

Kolegij direktora ima tri člana koje imenuje i razrješava Upravni odbor, na osnovu javnog konkursa. Kolegij direktora rukovodi Institutom i odgovoran je za organiziranje, rukovođenje i predstavljanje Instituta, za zakonitost rada i izvršavanje odluka Upravnog odbora.

Nadzorni odbor Instituta ima tri člana, koji se imenuju na mandat od četiri godine i ne mogu biti ponovno imenovani.

³ Institut nema mehanizam da realizira danu preporuku

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 27/08, 32/12

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 49/12

Organi upravljanja, rukovođenja i nadzora nalaze se u tehničkom mandatu. Članovima Nadzornog odbora mandat je istekao 12.12.2010. godine, članovima Upravnog odbora 07.06.2011. godine, a članovima Kolegija direktora 01.07.2012. Institut je uputio dopis suosnivačima Instituta za pokretanje procedure imenovanja novih članova Upravnog i Nadzornog odbora. Tijekom 2013. godine, članovi Kolegija direktora, obavljali su svoju funkciju kao vršitelji dužnosti, do okončanja konkursne procedure i izbora i imenovanja članova Kolegija direktora. Završetak konkursne procedure uvjetovan je usuglašavanjem stavova osnivača Instituta u pogledu reorganizacije Instituta.

Vijeće ministara BiH je 10.07.2013. godine donijelo Odluku o formiranju radne grupe zadužene da predloži izmjene propisa u dijelu koji se odnosi na organizaciju upravljačke strukture Instituta za nestale osobe BiH⁶. Prema spomenutoj odluci, radna grupa je bila dužna u roku 120 dana sačiniti prijedlog izmjene propisa koji se odnosi na organizaciju upravljačke strukture. Do razdoblja obavljanja završne revizije, Institut nije obavješten o aktivnostima radne grupe vezano za pitanje reorganizacije.

Preporučamo nadležnim institucijama da riješe pitanje statusa i reorganizacije Instituta, imajući u vidu da je istekao mandat svim članovima organa upravljanja, rukovođenja i nadzora u Institutu.

Organizacijska struktura uspostavljena je Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta iz 2007. godine, kojim je predviđeno 55 radnih mjesta, a s 31.12.2013. uposlene su 52 osobe. Osnovne organizacijske jedinice Instituta su: kabinet Kolegija direktora, sektor za traženje, ekshumaciju i identifikaciju; sektor Središnje evidencije nestalih i sektor za opće, pravne i financijske poslove. Unutar sektora za traženje, ekshumaciju i identifikaciju formirani su područni i terenski uredi.

U procesu revizije sagledano je i upravljanje ljudskim resursima Instituta. Pod upravljanjem ljudskim resursima podrazumijevaju se međusobno povezane aktivnosti i procesi od kojih su najvažniji: planiranje broja radnih mjesta, analiza poslova tj. radnih mjesta, definiranje kompetencija i vještina za svako radno mjesto, proces selekcije, profesionalna obuka i razvoj zaposlenih, unaprjeđenje znanja i vještina zaposlenih, motivacija zaposlenih i međuljudski odnosi te komunikacija sa zaposlenim. Institut ne posjeduje vlastite politike upravljanja ljudskim resursima. Obuka uposlenika, realizirana je u granicama financijskih mogućnosti. Zbog ograničenih proračunskih sredstava, zaposleni u Institutu nedovoljno se educiraju kroz prisustvovanje seminarima, obukama i konferencijama koje organiziraju razne organizacije i institucije. Zaposleni u Institutu, nemaju status državnih službenika, zbog čega nisu u mogućnosti sudjelovati na raznim vidovima besplatnih obuka koje se organiziraju za državne službenike. Institut ne vrši ocjenjivanje rada zaposlenika sukladno Pravilniku o postupku ocjenjivanja, unapređivanja i nagrađivanja zaposlenika u Institutu.

Preporučamo Institutu da u narednom razdoblju, unatoč određenim vanjskim ograničenjima, posveti pozornost upravljanju ljudskim resursima, koje bi se trebalo zasnivati na sustavnoj analizi stanja i potreba.

4. Proračun

Raspoloživa sredstva Instituta u 2013. godini iznosila su **3.266.005 KM**. Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine, Institutu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 3.217.000 KM, od čega 2.021.000 KM za tekuće izdatke, a 1.196.000 KM za kapitalne grantove. Institutu su u 2013. godini odobrena sredstva

⁶ Službeni glasnik BiH, broj: 62/13 od 06.08.2013.

tekuće proračunske pričuve u iznosu od 36.483 KM. Na osnovu naknade štete od osiguravajućeg društava, Institut je naplatio iznos od 12.522 KM.

Sredstva tekuće proračunske pričuve odobrena su za bruto plaće za jednog uposlenog, koji je sudskom presudom vraćen na posao.

U tijeku godine, Institut je na temelju suglasnosti Ministarstva financija i trezora BiH, izvršio jedno prestrukturiranje rashoda. Prestrukturiranjem rashoda, umanjene su pozicije: putni troškovi (15.000 KM), nabava materijala (7.500 KM), ugovorene usluge (5.000 KM) i kapitalni grantovi pojedincima (300.000 KM), a povećane pozicije: naknade troškova uposlenih (16.500 KM), nabava opreme (11.000 KM) i kapitalni grantovi drugim razinama vlasti (300.000 KM).

Izvršenje proračuna Instituta s 31.12.2013. godine iznosilo je **3.223.511 KM** što je manje od odobrenog proračuna za 42.494 KM ili što predstavlja 99% realizacije proračuna.

Zbog slabosti sustava internih kontrola u praćenju realizacije pojedinih proračunskih pozicija, troškovi u ukupnom od 17.424 KM knjiženi su na pogrešna konta. Pogrešna knjiženja odnose se troškove uporabe vozila (9.615 KM), troškove telefona (2.488 KM), naknade troškova uposlenih (2.448 KM), troškove energije, grijanja i vode (1.879 KM) i dr.

Troškove je potrebno knjižiti na odgovarajuća konta, sukladno Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH.

5. Planiranje i izvješćivanje o radu

- **Strateški plan, program rada i izvješće o radu**

Strateški plan: Institut nije izradio strateški plan razvoja. Osnovne smjernice rada Instituta definirane su Zakonom o nestalim osobama i Sporazumom o preuzimanju uloge suosnivača za Institut za nestale osobe BiH. Strateškim planom, institucija utvrđuje što želi postići (strateški ciljevi) i kako to napraviti uvažavajući dinamiku okoline u kojoj djeluje. Strateško planiranje je upravljačko sredstvo (alat) koje omogućava instituciji da što bolje provodi svoje zakonom definirane nadležnosti, osigura da svi unutar institucije teže ostvarivanju istih ciljeva te da obavi samoprocjenu i prilagođavanje pravca kojim se institucija kreće, reagirajući pri tome na promjene u okruženju.

Preporučamo Institutu, da poduzme aktivnosti vezane za uspostavljanje procesa strateškog planiranja. Strateškim planom potrebno je utvrditi strateške ciljeve, aktivnosti za implementaciju ciljeva, nositelje aktivnosti, rokove implementacije ciljeva te pokazatelje za praćenje i procjenu provođenja utvrđenih ciljeva. Strateški ciljevi trebaju biti usuglašeni s dokumentom okvirnog proračuna, proračunskim zahtjevom, programom rada i izvješćem o radu.

Dokument okvirnog proračuna Instituta sadrži dva proračunska programa: traženje, ekshumacija i identifikacija i strateško upravljanje i administracija.

Program rada: Osnovni zadaci poslovanja u 2013. godini su: jačanje organizacijskih i rukovodnih funkcija; suradnja sa Tužiteljstvom BiH i drugim državnim institucijama nadležnim za rješavanje problema nestalih osoba; jačanje i osposobljavanje Ekspertne grupe za ekshumaciju i obradu posmrtnih ostataka; uspostava radnih tijela za utvrđivanje stanja u objektima za čuvanje posmrtnih ostataka; jačanje regionalne suradnje; dogradnja organizacijske strukture. Programom rada definirane su planirane aktivnosti organa

upravljanja, rukovođenja i nadzora te aktivnosti osnovnih organizacijskih jedinica. Upravni odbor usvojio je 10.04.2013. godine Program rada za 2013. godinu.

Izvešće o radu: Prema navodima iz Izvešća za 2013. godinu, zbog rada u tehničkom mandatu svih upravljačkih tijela, u značajnoj mjeri, otežano je donošenje bitnih odluka za rad i donošenje dugoročnih mjera vezanih za realizaciju osnovne djelatnosti Instituta. Vezano za traženje nestalih osoba, u tijeku 2013. godine, izvršena su 73 probna kopanja, 184 ekshumacije, ekshumirano je 814 tijela te identificirano 536 nestalih osoba.

Vezano za Središnju evidenciju nestalih, Komisija za verifikaciju je u 2013. godini održala 44 sjednice i verificirala 3674 predmeta. Značajan doprinos radu Komisije za verifikaciju i sektora Središnje evidencije nestalih, predstavljao je i projekt potpore Vlade Velike Britanije koji je realiziran u 2013. godini uz posredništvo ICMP-a.

Izvešće o radu, usvaja se na sjednici Upravnog odbora i dostavlja suosnivačima. Do razdoblja obavljanja završne revizije, Izvešće za 2013. godinu nije usvojeno od strane Upravnog odbora.

U Izjavi o odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije⁷, Institut je naveo glavne ciljeve utvrđene Programom rada za 2013. godinu s procentom izvršenja i to: ekshumacija nestalih osoba (196%) i identifikacija ekshumiranih osoba (63%).

- **Prevenција korupcije**

Institut je sukladno Strategiji za borbu protiv korupcije 2009-2014. Vijeća ministara BiH i Akcijskom planu za provedbu Strategije, usvojio Pravilnik o prevenciji i borbi protiv korupcije. Akcijskim planom za provedbu Strategije, definirano je da institucije vlasti na svim razinama BiH donesu i Plan integriteta s zacrtanim ciljevima. Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije je u 2014. godini izvijestila Institut da su sačinjeni i objavljeni akti vezani za izradu i provođenje plana integriteta.

Preporučamo Institutu da s ciljem borbe protiv korupcije i uspostavljanja sustava upravljanja rizicima od korupcije, poduzme aktivnosti na izradi Plana integriteta.

6. Pregled rashoda proračuna⁸

6.1 Tekući izdaci

- **Bruto plaće**

Izdaci za bruto plaće i naknade s 31.12.2013. godine ostvareni su u iznosu od 1.221.993 KM. Ukupan broj uposlenih sa 31.12.2013. godine iznosio je 52, od čega su 49 uposlenika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, a tri na određeno radno vrijeme. Obračun plaća vrši se sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH. U 2013. godini, Institut nije vršio isplate stimulacija.

- **Naknade troškova uposlenih**

Naknade troškova uposlenih iskazane su u iznosu od 167.881 KM. Značajnije naknade odnose se na: topli obrok (65.820 KM), prijevoz sa posla i na posao (23.755 KM), smještaj dužnosnika (16.860 KM), odvojeni život (13.118 KM) i regres (14.703 KM). Isplate naknada vršene su sukladno podzakonskim aktima koji reguliraju pojedine vrste naknada.

⁷ Članak 22a. stavak (1) Zakona o financiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH, broj: 61/4,49/09 i 41/12)

⁸ Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvešća.

- **Putni troškovi**

Izdaci za putne troškove, realizirani su u iznosu 36.328 KM, od čega za putne troškovi u zemlji 34.778 KM a putne troškove u inozemstvu 1.550 KM. Značajni izdaci na putnim troškovima u zemlji odnose se na troškove putovanja osobnim vozilom (15.592 KM) i troškove dnevnica (14.002 KM). Putovanja se odnose na poslove asanacija i ekshumacija, te sastanke Upravnog odbora i Savjetodavnog odbora.

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga iskazani su u iznosu od 48.981 KM a odnose se na: izdatke za mobilne telefone (20.528 KM), fiksne telefone (17.235 KM), internet (6.396 KM) i poštanske usluge (4.822 KM).

Mobilni telefoni: Sukladno internom aktu, pravo na naknadu za korištenje mobilnog telefona u službene svrhe ostvaruju 33 zaposlenika. Visina naknada kreće se u rasponu od 80 KM za istražitelje do 200 KM za direktora. Institut prati potrošnju troškova mobilnih telefona a eventualna prekoračenja odobrenih limita snose korisnici ovih prava.

- **Izdaci za uporabu vozila**

Ukupni izdaci za uporabu vozila iznose 147.031 KM. Značajni troškovi odnose se na izdatke za gorivo (83.236 KM), izdatke za opravku (37.392 KM) i osiguranje vozila (15.137 KM).

Korištenje službenih vozila je regulirano je Pravilnikom o korištenju službenih vozila i Pravilnikom o kontroli i utrošku goriva za prijevoz službenim vozilima. Pravo na korištenje službenih vozila ostvaruju članovi Kolegija direktora i uposleni u područnim i terenskim uredima Instituta koji obavljaju poslove traženja, ekshumiranja i identificiranja nestalih osoba. Institut je s 31.12.2013. godine, raspolagao sa 23 službena vozila, od kojih jedno nije korišteno tijekom godine. Revizijom predmetnih izdataka utvrđeno je kako Institut vodi evidenciju o uporabi službenih vozila u obrascima putnih naloga, međutim navedene evidencije nisu sveobuhvatne te je potrebno unaprijeđenje ovog procesa. Također, konstatirano je da nije uspostavljen zadovoljavajući sustav praćenja realizacije ugovora vezanih za nabavu i isporuku goriva, osiguranje, registraciju i održavanje vozila.

Potrebno je osigurati sveobuhvatne evidencije o korištenju vozila te unaprijediti interne kontrole vezano za praćenje troškova vozila.

- **Unajmljivanje imovine i opreme**

Troškovi unajmljivanja imovine i opreme iskazani su u iznosu od 167.120 KM a odnose se na unajmljivanje prostora i zgrada (164.628 KM) i unajmljivanje parking prostora (2.492 KM). U odnosu na prethodnu godinu troškovi su veći za 28.495 KM ili 21%.

Unajmljivanje prostora i zgrada: Institut plaća troškove unajmljivanja prostora za potrebe sjedišta Instituta, pet područnih i pet terenskih ureda. Značajniji troškovi unajmljivanja na godišnjoj razini odnose se na: sjedište Instituta (109.259 KM), područni ured Mostar (11.848 KM), područni ured Tuzla (9.968 KM) i područni ured Banja Luka (9.600 KM). U 2013. godini, povećana je površina zakupljenog prostora za sjedište Instituta u Sarajevu te su i troškovi mjesečnog zakupa povećani sa 6.833 KM (ukupna površina 292m² po cijeni od 23,40 KM/m²) na 9.105 KM (ukupna površina 389,10m² po cijeni od 23,40 KM/m²).

- **Ugovorene usluge**

Izdaci za ugovorene usluge ostvareni su u iznosu 171.916 KM. Značajni troškovi odnose se na: ostale nespomenute usluge i dadžbine (107.619 KM), ugovore o djelu (8.400 KM) i usluge reprezentacije (9.007 KM).

Ostale nespomenute usluge i dadžbine: Izdaci za ostale nespomenute usluge i dadžbine ostvareni su u iznosu od 107.619 KM, od čega se iznos od 104.400 KM odnosi se na isplate naknada članovima Upravnog odbora, Nadzornog odbora i Savjetodavnog odbora (ukupno 14 osoba). Mjesečni iznosi naknada su: za Upravni odbor 4.100 KM (četiri člana po 800 KM i predsjednik 900 KM), za Nadzorni odbor 1.600 KM (dva člana po 500 KM i predsjednik 600 KM) i za Savjetodavni odbor 3.000 KM (šest članova po 500 KM).

Ugovori o djelu: Ukupni izdaci ostvareni na temelju neto isplata po ugovorima o djelu iznose 8.400 KM. Tijekom godine Institut je angažirao deset osoba na temelju zaključenih ugovora o djelu za obavljanje poslova čišćenja.

Usluge reprezentacije: Troškovi reprezentaciju iskazani su u iznosu 9.007 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 1.641 KM ili 22%. Prema prezentiranim podacima, na kontu usluge reprezentacije knjiženi su troškovi koji ne pripadaju ovoj vrsti rashoda (gorivo, telefoni, održavanje) u ukupnom iznosu od 3.103 KM. Internim aktom iz 2007. godine, definirano je da članovi Kolegija direktora mogu samostalno raspolagati sredstvima reprezentacije u mjesečnom iznosu od 300 KM, a ostali uposlenici na osnovu odobrenja članova Kolegija direktora.

6.2. Kapitalni izdaci

Raspoloživa sredstva za kapitalne izdatke u 2013. godini iznose **23.522 KM**. Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH, Institutu nisu odobrena sredstva za kapitalne izdatke. Prestrukturiranjem rashoda povećana je pozicija nabava opreme u iznosu od 11.000 KM a na osnovu naknade štete za ukradeno vozilo od osiguravajućeg društava, naplaćena sredstva u iznosu od 12.522 KM. Kapitalni izdaci realizirani su u iznosu **23.522 KM**, za nabavu službenog vozila⁹.

6.3. Kapitalni grantovi

Zakonom o proračunu za 2013. godinu, Institutu su odobrena sredstva za kapitalne grantove u ukupnom iznosu od 1.196.000 KM. U tijeku 2013. godine, Institut je uz odobrenje Ministarstva financija i trezora BiH izvršio prestrukturiranje odobrenih proračunskih sredstava, te je sa pozicije Kapitalni grantovi pojedincima – grant za ukop ekshumiranih osoba, za iznos od 300.000 KM povećao sredstva za kapitalne grantove drugim razinama vlasti – grant tužiteljstvima, dok je ukupan iznos od 1.196.000 KM ostao nepromijenjen u odnosu na odobreni proračun za 2013. godinu. Sredstva za kapitalne grantove, realizirana su u iznosu od 1.169.391 KM, od čega za troškove ekshumacija 900.000 KM a troškove ukopa identificiranih nestalih osoba u BiH 269.391 KM.

Troškovi ekshumacija nestalih osoba: Odlukom o raspodjeli sredstava za ekshumaciju za 2013. godinu i Odlukama o izmjenama i dopunama navedene Odluke, Institut je odobrio raspodjelu planiranih sredstava za ekshumacije u ukupnom iznosu od 900.000 KM na devet tužiteljstava i to: Kantonalno tužiteljstvo Unsko-sanskog kantona (100.000 KM), Kantonalno

⁹ Vidjeti točku 8. Izvješća

tužiteljstvo Zeničko-dobojskog kantona (85.000 KM), Kantonalno tužiteljstvo Tuzlanskog kantona (360.000 KM), Kantonalno tužiteljstvo Sarajevo (30.000 KM), Kantonalno tužiteljstvo Srednjo-bosanskog kantona u Travniku (46.000 KM), Kantonalno tužiteljstvo Hercegovačko-Neretvanskog kantona u Mostaru (78.000 KM), Kantonalno tužiteljstvo Bosansko-Podrinjskog kantona u Goraždu (35.000 KM), Kantonalno tužiteljstvo Posavskog kantona u Orašju (5.000 KM) i Kantonalno tužiteljstvo Istočno Sarajevo (161.000 KM).

Korištenje sredstava za ekshumacije regulirano je Pravilnikom o načinu korištenja sredstava Instituta za ekshumacije i identificiranje, koji definira da su tužiteljstva dužna dostavljati mjesečna izvješća i godišnja izvješća o utrošku doznačenih sredstva. Navedeni Pravilnik ne definira odgovarajući način kontrole namjenskog korištenja doznačenih sredstava, jer na osnovu mjesečnih i godišnjih izvješća nije moguće potvrditi namjensko korištenje. Utvrdili smo da tužiteljstva dostavljaju Institutu izvješća o utrošenim sredstvima te u pojedinim slučajevima i pravdajuću dokumentaciju. Uvidom u dokumentaciju koja se dostavlja uz izvješća o utrošku sredstava, uočili smo da u pojedinim slučajevima nije dostavljena cjelokupna i dostatna dokumentacija, koja potvrđuje ta izvješća.

S obzirom da se značajan iznos proračunskih sredstava izdvaja za ove troškove, ponovno preporučamo da se detaljno analizira ovaj proces, utvrde problemi i rizici koji se mogu javiti, te zajedno sa nadležnim tužiteljstvima poduzmu aktivnosti na unapređenju sustava internih kontrola vezano za kontrolu i nadzor namjenskog korištenja dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima.

7. Bilanca stanja¹⁰

Ukupna aktiva Instituta na 31.12.2013. godine iznosi **271.194 KM** i odnosi se na novčana sredstva (2.001 KM), kratkoročna potraživanja (41 KM) i neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (269.152 KM). Ukupna pasiva Instituta na dan 31.12.2013. godine iznosi **487.205 KM** i odnosi se na kratkoročne tekuće obveze (151.218 KM), obveze prema djelatnicima (66.835 KM) i izvore sredstava (269.152 KM). Kratkoročne tekuće obveze odnose se na obveze prema dobavljačima koje su izmirene u narednoj godini. Institut je izvršio popis stalnih sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, potraživanja i obveza 31.12.2013. godine. U 2013. godini, Institut je ukinjio naturalnu donaciju u vrijednosti od 11.571 KM.

8. Javne nabave

Prema prezentiranim podacima, Institut je u tijeku 2013. godine proveo šest otvorenih postupaka i jedan konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda. Ukupna vrijednost zaključenih ugovora na osnovu provedenih postupaka iznosi 158.465 KM. Financijski značajniji iznosi odnose se na nabavu goriva (95.150 KM), nabavu vozila (21.871 KM) i nabavu uredskog materijala (15.960 KM). Postupke javnih nabava provodilo je stalno povjerenstvo.

Revizijom provedenih postupaka, utvrđeno je da u većini slučajeva nije izabran odgovarajući postupak nabave te da je Institut provodio proceduru otvorenog postupka za vrijednosti nabava za koje je moguće provesti postupak konkurentskog zahtjeva (održavanje računarske opreme u vrijednosti od 6.000 KM, osiguranje vozila u vrijednosti od 13.267 KM, nabava uredskog materijala 18.673 KM, servisiranje motornih vozila 33.000 KM). Gotovo za sve postupke utvrđena je neusuglašenost planirane i procijenjene vrijednosti nabave te neusuglašenost sa raspoloživim sredstvima. Uočeni su nedostaci tenderskih dokumentacija vezano za sastavljanje specifikacije ponuda te nedostaci u samom provođenju procedura koji se odnose

¹⁰ Bilanca stanja na 31.12.2013. godine prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća

na slanje obavijesti o najuspješnijem ponuđaču, osiguranje konkurencije za predmetni postupak te slanje obavještenja o dodjeli ugovora.

Neophodno je izvršiti detaljnu analizu kompletnog procesa javnih nabava i poduzeti konkretne aktivnosti koje će doprinijeti uspostavljanju sistemski organiziranog procesa javnih nabava od samog planiranja do adekvatnog sistema praćenja realizacije ugovora.

Uočeni su sljedeći nedostaci za postupke javnih nabava:

Nabava vozila: Raspoloživa sredstva za nabavu u iznosu od 23.522 KM osigurana su prestrukturiranjem rashoda (11.000 KM) i naplatom štete za ukradeno vozilo od osiguravajuće kuće (12.522 KM). Institut je započeo postupak nabave bez suglasnosti za namjensku strukturu kapitalnih izdataka, koja je naknadno dobivena. Proveden je postupak konkurentskog zahtjeva bez dodatne objave obavijesti. Konkurentski zahtjevi upućeni su na adrese tri ponuđača koji su dostavili svoje ponude. Konstatirano je, kako su dva ponuđača koja su dostavila ponude, članovi iste grupacije te da su sva tri ponuđača ponudila vozilo iste marke. S izabranim dobavljačem, zaključen je ugovor o nabavi u vrijednosti od 25.589 KM. S obzirom da Institut nije imao potrebna sredstva za nabavu vozila, ugovorena vrijednost plaćena je u dva dijela (iznos od 23.522 KM plaćen je u 2013. godini, a 2.067 KM u 2014. godini). Navedeno nije u skladu sa odobrenim proračunom za 2013. godinu, niti sa važećim računovodstvenim načelima i pravilnikom o računovodstvu.

Smatramo da provođenje postupka konkurentskog zahtjeva bez dodatne objave obavijesti upućivanjem zahtjeva na adrese tri ponuđača ne osigurava stvarnu konkurenciju. Preporučamo Institutu da uskladi vrijednosti nabave sa planiranim vrijednostima i odobrenim proračunom za proračunsku godinu.

Nabava usluga servisiranja motornih vozila: Provedena je procedura otvorenog postupka (procijenjena vrijednost nabave iznosi 33.000 KM). U predviđenom roku dostavljene su dvije ponude. Dobavljač za usluge servisiranja vozila izabran je na osnovu jediničnih cijena pojedinih usluga održavanja, bez definiranja ukupne vrijednosti i okvirnih količina. Izborom dobavljača na osnovu jediničnih cijena, može biti izabran skuplji dobavljač s obzirom da nisu definirani svi ostali bitni elementi ponude.

Preporučamo Institutu da ubuduće prilikom kreiranja tenderske dokumentacije za ovakvu vrstu usluga pored jedinične cijene norma sata servisera predvidi i ostale bitne elemente ponude i okvirne količine kako bi se mogla izvršiti pravilna evaluacija ponuda.

- **Realizacija javnih nabava**

Revizijom je konstatirano kako Institut nije uspostavio evidencije za praćenje realizacije zaključenih ugovora te da su u pojedinim slučajevima značajno prekoračene vrijednosti zaključenih ugovora.

Uredski i kompjuterski materijal: Institut je prekoračio vrijednost zaključenog ugovora za nabavu uredskog i kompjuterskog materijala. Na osnovu zaključenog ugovora u vrijednosti od 48.839 KM, izvršene su nabave u iznosu od 82.840 KM (34.001 KM više od ugovorene vrijednosti). Također, uočeno je da se vrše nabave roba koje nisu predviđene zaključenim ugovorom i da fakturirane cijene nisu ugovorene. Institut nema uspostavljene evidencije o potrošnji materijala na osnovu kojih bi se pratila realizirana vrijednost i količina.

Preporučamo Institutu da uspostavi efikasan sustav internih kontrola koji će osigurati praćenje realizacije ugovora i pravovremeno pokretanje procedura.

9. Korespondencija

Institut nije u ostavljenom roku dostavio komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2013. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2013. godinu.

**Vođa tima za
financijsku reviziju**

Mirela Bošnjak

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Munevera Baftić

Članovi tima:

Seida Kapo, revizor

Azra Husić, pomoćni revizor

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i
kontrolu kvalitete**

Dragoljub Kovinčić

III PRIVITAK

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu

Naziv institucije: Institut za nestale osobe BiH

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Index 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	2.021.000	25.483	2.046.483	2.030.598	99
Bruto plaće i naknade	1.187.000	36.483	1.223.483	1.221.993	100
Naknade troškova zaposlenih	152.000	16.500	168.500	167.881	100
Putni troškovi	54.000	-15.000	39.000	36.328	93
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	49.000		49.000	48.981	100
Izdaci za energiju i kom. usluge	36.000		36.000	35.764	99
Nabavka materijala	38.000	-7.500	30.500	30.495	100
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	92.000		92.000	91.987	100
Unajmljivanje imovine i opreme	170.000	0	170.000	167.120	98
Izdaci za tekuće održavanje	43.000		43.000	42.996	100
Izdaci za osiguranje	20.000		20.000	15.137	76
Ugovorene i druge posebne usluge	180.000	-5.000	175.000	171.916	98
2. Kapitalni izdaci	0	23.522	23.522	23.522	100
Nabavka zemljišta			0		
Nabavka građevina			0		
Nabavka opreme		23.522	23.522	23.522	100
Nabavka ostalih stalnih sredstava			0		
Rekonstrukcija i invest.održavanje			0		
3. Tekući grantovi	1.196.000	0	1.196.000	1.169.391	98
Kapitalni grantovi dr.nivoima vlasti	600.000	300.000	900.000	900.000	100
Kapitalni grantovi pojedincima-ukopi	596.000	-300.000	296.000	269.391	91
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
5. Novčane donacije	0	0	0	0	
Ukupno (1+2+3+4+5)	3.217.000	49.005	3.266.005	3.223.511	99

Napomena: kolona 2 u zbiru treba da odgovara odobrenom proračunu po zakonu tako što:

višegodišnje kapitalne izdatke odobrene u proračunu za tekuću godinu treba prikazati pod red.brojem 4. u koloni 2.

višegodišnje kapitalne izdatke prenesene iz ranijih godina treba prikazati pod rednim brojem 4. u koloni 3.

novčane donacije odobrene u proračunu za tekuću godinu treba prikazati pod rednim brojem 5. u koloni 2.

novčane donacije odobrene van proračuna za tekuću godinu treba prikazati pod rednim brojem 5. u koloni 3.

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo dana 25.02.2014. godine.

Predsjedatelj Kolegija direktora
Marko Jurišić

Bilanca stanja na dan 31.12.2013. godine

Naziv institucije: Institut za nestale osobe BiH

Tablica II.

Opis	31.12.2012.	31.12.2013.	Index 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	620	2.042	329
Novčana sredstva	154	2.001	1.299
Kratkoročna potraživanja	466	41	9
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	345.575	269.152	78
Stalna sredstva	1.145.145	1.180.687	103
Ispravka vrijednosti	799.570	911.535	114
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	345.575	269.152	78
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	346.195	271.194	78

3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	46.469	218.053	469
Kratkoročne tekuće obveze	45.835	151.218	330
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obveze prema zaposlenima	634	66.835	10.542
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja			
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	345.575	269.152	78
Izvori sredstava	345.575	269.152	78
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	392.044	487.205	124
------------------------------	----------------	----------------	------------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.8. stav 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na nivou Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo dana 25.02.2014. godine

Predsjedatelj Kolegija direktora
Marko Jurišić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Institut za nestale osobe Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Institut) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2013. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH („Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/12), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 33/07 i 16/10 i protokol Ministarstva financija i trezora broj: 01-05-02-1-656-1712 od 23.01.2012. godine) i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH (protokol Ministarstva financija i trezora BiH broj 01-08-02-1-644-1/12 od 20.01.2012. godine). Rukovodstvo je također obavezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2013. godinu (Službeni glasnik BiH broj 100/12) i pratećim nalogima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Instituta.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 27.05.2014. godine

Predsjedatelj Kolegija
direktora

Marko Jurišić